

Люйза Кунилие

Безбрежна шир

Превод от испански
Нева Мичева

Aquel aire infinito¹

© Lluïsa Cunillé, autora, 2001

© Neva Mícheva, traductora, 2023

nevamicheva.net

Действащи лица:

Той (Одисей)

Тя (Електра, Федра, Медея, Антигона)

¹ Заглавието – букв. „онзи безкраен въздух“ (исп.) е цитат от стихотворението *El Contemplado* на Педро Салинас (1891–1921): „Преброиха безкрайния въздух, / хората дишат числа. / Времето вече не е време, а злато, / процъфтяват компании, които / продават разсрочено лятото, / часовете и дните. / Количествата се борят с птиците, / имената – с цифрите: триста, / хиляда, шестстотин, двайсет и четири, / Хулиета, Лаура, Елиса. / Точното тържествува над неизчислимото, / разгромените думи отиват на гробището / и по плочите чакат елегии.“ – Б. пр.

Тъмнина. Светва Тя: седнала, с тъмни очила.

Тя: Какво – никой ли не е закусвал? На всички им куркат червата. Нелепо е празният стомах да се обажда по-звучно от печалното сърце. От днес нататък май ще трябва да си отбелязвам всяка мисъл, всяко усещане, да си водя дневник например. Не, не, глупаво ще е тепърва да започвам, детинско някак. Аз даже снимки от детството си не пазя. Непосилната тежест на това да носиш непосилната тежест на това да носиш непосилната тежест на това да носиш непосилна тежест ден след ден, без почивка, завинаги – така си представях като малка вечността. Този човек държи вестника си наобратно и вместо да ме дразни, ми се струва даже смел. „Започва градежът на новия град“, сякаш пише.

Угасва Тя и светва Той, изправен.

Той: Не гледай в земята. Не си дръж ръцете в джобовете, освен ако не е прекалено студено. Не влизай в чужди входове, дори да вали. Не тичай, но и не ходи твърде бавно. Не заговаряй никого. Не се облягай по стените. Не спирай пред витрините. Не излизай рано сутрин и не се връщай късно вечер. Не забравяй всяка сутрин да си купуваш вестник и да го носиш в ръка. Не припарвай до железопътните и автобусните гари. Не си дръж всичките пари в един джоб. Не сядай по пейките, не слагай дрехи, които се набиват на очи. В метрото не се втурвай след вагоните, а докато пътуваш, не поглеждай никого в очите, отваряй вестника веднага.

Угасва Той и светва Тя, все още седнала.

Тя: Ако откраднеш цветята от нечий гроб, какво си – осквернител на гробове или крадец на цветя? Ако пътят от училище до къщи не беше двайсет минути пеша, нямаше да се науча да мисля със собствената си глава. Но какво ще рече да мислиш със собствената си глава? Може би просто – да намериш подходящ момент за мислене. „Продажба на апартаменти. Разсрочено плащане до двайсет години.“ Двайсет? Глупости на търкалетата. Хитрини, въдички. Не ми понасят фокусите, триковете с карти, да не говорим за цирка – да мъчиш животните, за да угодиш на хората. Нали домът на човека уж бил неговата крепост, защо тогава има толкова народ по улиците? Разминавам се с повече непознати, отколкото познати физиономии. Някога смъртта беше тържествено събитие. Сега обаче не ми се мисли за нея. Храненето би трябвало да е интимен акт – като ходенето по нужда. Има нещо непристойно в това да си отваряш устата и да дъвчеш публично. Мога да си взема куче, но така ще съм принудена да излизам когато то пожелае, не когато аз реша.

Угасва Тя и светва Той.

Той: Ползвай стълбището вместо асансьора. Непременно заключвай вратата. Събувай си обувките, не увеличавай звука на телевизора. Пуши на балкона. Оправяй си леглото и всеки ден подреждай стаята си. Питай кой е, преди да отвориш. Говори тихо и след полунощ избягвай да пускаш водата от казанчето. Включвай печката само ако свие голям студ. Купи си килим и огледало. Закачи пердетата. Подстригвай се редовно. Бръсни се всеки ден. Спирай будилника незабавно. Скътай си грижливо парите и снимките. Изхвърляй старите вестници. Всяка вечер прибирай пощата от кутията си. Затваряй прозореца и гаси лампите, преди да излезеш.

Угасва Той и светва Тя.

Тя: Нищо не мога да позная. От години не съм идвала. Нямам спомен за каквото и да било, от което да се притеснявам или за което да ми е мъчно. Все едно съм чужденка. Най-добре направо да затворя очи. Какъв дял от тялото е необходим, за да поддържа живо всичко останало? Първото, което ще изгние в пръстта. Взе да се заоблачава, а не нося чадър. Не искам да вали. Ще хвана такси. Не, така и баба знае. Всъщност да вървиш дълго по надолнище е по-изтощително, отколкото по нагорнище, както и да вървиш дълго по асфалт в крайна сметка е по-трудно, отколкото по пясък. Защо не отидох на плажа? Като малка се страхувах от морето, а и досега ме е страх, ако не стигам дъното, ако не си виждам краката във водата. Настилката е разбита навсякъде. Най-лошото са прахта и тези скелети на полусрутени и полупостроени сгради.

Угасва Тя и светва Той.

Той: Два белега на дясната длан и раничка на левия палец. Никотинени петна по средния пръст и показалеца на лявата ръка. Охлузвания по двете китки. Ръцете по-мургави от краката. Луничка на дясното бедро. Лявото коляно по-изпъкнало от дясното. Левият глезен одран. Ноктите на краката нерязани от доста време. Тук-там бели косми по гърдите. Грапавини от едра шарка на левия хълбок, белег от операция на десния. Вратът и брадичката зле обръснати. Един счупен зъб. Ушите и очите зачервени. Косата не особено чиста. Начално оплешивяване от двете страни на челото. Три хоризонтални бръчки и две вертикални над носа. Бузите леко хлътнали. Следа от сцепено на дясната вежда.

Угасва Той и светва Тя – свалила си е тъмните очила.

Тя: За миг ми се стори, че го познавам. Асфалтът е изпъстрен с маркировки като самолетна писта. От години не съм се качвала на самолет. Учивостта на стюардесите като антидот за паниката. Ако се приближи, ще се пресрамя да му поискам цигара. Колко кранове, и то само за вдигането на камъните. Как изобщо стигнах дотук? На четири години човек вече има съзнание за смъртта, но от съдбата няма никакво понятие. Смъртта пипа бързо. Явно идва насам и явно не го познавам. Прекалено е далече, за да усетя каквото и да било. Живо дърво не са оставили, всичко са изкоренили. Човечеството е малко сянка и вода. Останалото е пустиня. Май е по-млад, отколкото изглеждаше отначало. Да запратиш някоя мисъл или спомен в далечината, както се тласка гюле. Нещата вече не свършват, когато опрат о хоризонта. Добре поне че спряха да вдигат шум.

Светват и двамата. Той продължава да е изправен, а Тя седи на самотна маса пред бар в покрайнините на града.

Той: Дано колегата да не е дошъл да ви притеснява. Понякога си мисли, че има право да си изкарва на другите само защото му е влязло камъче в обувката или му се е продупчил джобът на палтото. Почивката ни беше половин час и отдавна свърши, а не ми се ходи да го търся по тоалетните на баровете. Имам син и всеки ден се моля да не стане и той наркоман. Скоро навършва тринайсет и понеже е мекушав, кой знае докъде ще стигне в желанието да се изперчи пред приятелите си. Като се сбогувахме с жена ми, бях убеден, че ще е най-добре да останат заедно, за да не са сами. Аз съм топограф – с години пътувах из моята страна, правех измервания, съставях карти. Обиколих я надлъж и нашир по работа. Но това нищо не е: тя цялата планета е измерена педя по

педа. Откакто приехме метъра за универсална единица, Земята спря да е безгранична – за нула време влезе в конкретни предели, сякаш най-старият ни проблем с нея не са били далечните разстояния или големите бедствия, а липсата на подходяща единица мярка.

Пауза.

Тя: Колко са мили хората. Тази сутрин погребяхме майка ми и всички ме утешаваха, макар и да нямаше нужда, защото аз не я обичах. Не ми е тъжно. Уморих се, все едно с ей тези ръце съм изкопала трапа, спуснала съм ковчега и съм го заровила. Брат ми после искаше да ме изпрати, но аз предпочетох да си тръгна сама. Смъртта сплотява само онези, които бездруго са си били близки.

Той: Трябваше да позволите на някой приятел да ви придружи. Днес не е най-подходящият ден да се доверявате на първия срещнат, а и не е тук мястото, където да си припомните някого или да се опитвате да го забравите.

Тя: Нямам приятели, а и през ум не ми е минавало да се доверявам – не бих понесла да ме разочароват. До този момент винаги съм се пазила с нокти и зъби от любовта и разните привързаности. Отрано научих, че омразата изисква същото усърдие и търпение като обичта, но засища много по-добре. Да обичаш е непрестанно да търсиш по-късия път. Да мразиш е да дълбаеш една и съща скала ден след ден.

Пауза.

Той: Досега съм имал трима колеги – двама от тях пиеха, а този е зависим от кокаина. Всяка сутрин изчезва и зарязва апаратите, а те са много фини и трябва да се поддържат изрядно, за да отчитат с точност. Иначе с него се разбираме, само да не се покриваше така. Все си измисля поводи да не върши работа. Преди години ми гледаха на карти и ми предрекоха, че един след друг ще губя колеги и приятели, но накрая поне ще се събера с жена си и детето.

Тя: Единственият роднина, който ми остана, е брат ми. Той мразеше майка и пастрока ни колкото мен, даже повече – като деца тайно обсъждахме как те двамата са обрели баща ни до шушка и са го убили. С часове разглеждахме снимките на татко, за да не допуснем да си отиде напълно, и люто мразехме майка. В крайна сметка брат ми замина за чужбина, а аз останах тук, до нея, ненавиждах я все повече, без миг почивка, година след година, непрекъснато. Тя обаче до последно не си даде сметка за величината на омразата ми – обърна ми внимание чак когато грохна физически и вече нямаше накъде. Седяла съм пред стотици празни маси като тази и се научих да гадая по шарките им, докато чакам този миг. Ще запомня с добро това място, понеже ще го свързвам със смъртта на майка ми.

Пауза.

Той: До няколко месеца оттук ще минава път, който ще води до един хипермаркет и един огромен комплекс от съоръжения за свободното време. Хората ще работят в центъра на града, а ще се отморяват в периферията му, обратното на сега. Твърдят, че иначе нямало как да се избегнат сривовете в трафика. Твърдят и че имало повече хора със свободно, отколкото с работно време, което обяснявало защо се чувстват самотни. В моята страна казваме: „Кой лежи, той тъжи“.

Тя: Никога не си самотен, ако мразиш някого. Чак сега, когато майка умря, ми просветна. Свят ми се завива от празнотата, която се отвори след нея, не ми се беше случвало

подобно нещо. За първи път се замислям, че омразата не може да съществува без предмет. Трябва спешно да намеря заместител, иначе празнотата ще ме изяде отвътре.

Пауза.

Той: Къде ли се дяна колегата? Ако смята така да я кара, ще го уволнят като другите. В моята страна бях много скрупулъзен в измерванията, а с него не се получава. Шефовете забелязаха и ми обърнаха внимание, но не те ме смушават – те поне са хора. Смушават ме най-вече онези над тях – еднооките великани, които се хранят само с месо. Живеят по най-високите етажи на града. Именно те решиха градът да се разраства не встрани, а нагоре.

Тя: Никога не съм обмисляла да се махна оттук. Другаде не бих се чувствала нито по-добре, нито по-зле, а и простата смяна на обстановката няма да е достатъчна утеха за изгубената ми омраза. Поръчах на келнера чаша мастика. На погребение живите пият мастика, понеже анасоновият аромат замайва сетивата и прикрива сладникавия мирис на мъртвите. Не искам да се напивам обаче. Не искам да се пускам на тази въртележка, за да помътя съзнанието си и да обезболя сърцето си. Сега единственият човек, когото мога да възненавидя с цялата си предишна сила, съм аз самата, и то не защото изпитвам вина, а защото не познавам никого, който да ми е по-свой. Без майка нямам основание да мразя друг, а ако обикна някого, няма да ми е достатъчно. Не би ми стигнало, за да запълня празнотата. Острата липса на омраза се оправя само с омраза, както сигурно и острата липса на любов се оправя само с любов.

Пауза.

Той: Когато не съм на работа, почти не излизам от стаята си. Налага се да пестя, не съм много-много по излизането, пък и никого не познавам. Понякога ходя на бар, да пийна една бира. Но повечето време съм си в стаята, гледам телевизия или гадая какво ли прави жена ми в същия момент. Представям си я в парка – хвърля трохи на чайките и тъгува по гълъбите, които чайките изядоха. Представям си я и пред прозореца в дъждовен ден – говори по телефона и окайва минавачите, които притичват без чадър. Представям си я късно през нощта вкъщи, с поглед, забит в телевизора, да обмисля някое образцово наказание за сина ни, задето още не се е прибрал. Представям си я как се вози на влака със своя любовник – карат се през цялото пътуване и се сдобряват в мига, в който пристигат там, закъдето са поели. Представям си я как всеки ден се оглежда в огледалото на един и същи асансьор и не мечтае да е по-млада, но и не иска да остарява повече. Тя всъщност не ме чака, защото не вярва, че ще се върна.

Предпочита да мисли главно за онова, което зависи от самата нея.

Тя: От днес нататък ще се хвърлям на врата на първия, който ми падне. Или обратно, ще си наложа пълно въздържание от близост. Ще продължа да живея на същия адрес или ще се пренеса на другия край на града. Ще се отдам както никога досега на работата си или ще почна да сменям работни места като носни кърпички. Ще си родя дете или до края ще живея сама. Ще пътувам неуморно или никога няма да мръдна оттук. Каквото и да правя, само ще задълбавам в недоволството и в омерзението си от изгубеното време или от спечеленото време, както дойде. Никога няма да съм сигурна дали съм на път да се сдобря със себе си, или пак се самозалъгам. *(Дълга пауза.)* Защо ме гледаш така? *(Пауза.)* Не искаш да ми кажеш, или не ме разбираш? Какво си въобразяваш – че можеш да зяпаш, без дума да обелиш? *(Пауза. Той вади кутия цигари и ѝ предлага.)* Не, не ми се пуши. *(Пауза.)* Ще си взема такси. Или не, по-добре да се прибера пеша.

Тя угасва бавно, докато Той вади цигара и безуспешно се опитва да я запали.

Той: Много духа, няма начин да запаля.

Тя светва изведнъж, все още седнала на масата. Оглежда се в джобно огледалце, но не се гримира. Говори, без да спира да се гледа.

Тя: Всяка вечер оставям това огледалце вкъщи и всяка сутрин го намирам в джоба си.

Напоследък правя неща, които после не помня да съм правила. (*Пауза. Докосва горната си устна и го поглежда.*) Разбита ти е устата.

Той: Знам.

Тя: Какво стана?

Той: Нищо.

Тя: Да не си се сбил с някого?

Той: Не.

Тя: Хайде де, кажи какво стана.

Той: Днес зашлевих една проститутка и тя ми върна шамара.

Тя: Защо я зашлеви?

Той: Нарече ме „свиня“.

Тя: Защо?

Той: Защото съм чужденец.

Тя: Само затова ли?

Той: И тя беше чужденка.

Тя: И ти я удари?

Той: Нямахме никакво право да ми говори така.

Пауза.

Тя: Спа ли с нея?

Той: С проститутката ли? Не. Всичко стана на улицата.

Тя: Коя улица?

Той: Повечето проститутки ни се подиграват.

Тя: На кои „нас“?

Той: Чужденците.

Тя: Добре, стига толкова.

Той: Ти попита.

Тя: Вярно.

Той: Питаш, но ако не чуеш каквото си си наумила, ми затваряш устата.

Тя: Твърде късно научих, че красивите думи носят нещастие.

Той: Истинските нещастия идват без думи, там обясненията са излишни.

Тя: Доскоро вярвах, че чрез усърдие може да се постигне някакъв вид съвършенство.

Той: Не познавам хора, чиито думи да съответстват на действията им.

Тя: И това е вяра в съвършенството – говориш за отсъствието му у другите.

Той: До гуша ми дойде да ме тълкуват както си искат, само защото не владее езика.

Тя: Езикът ти се удава все по-добре.

Той: Никога не съм сигурен, че казвам каквото искам с тези думи, които не разпознавам като свои.

Тя: Никога не съм те съдила по думите.

Той: А откъде – право да ме съдиш?

Тя: Не се сърди.

Той: И от снизходителност ми е дошло до гуша, и от добри намерения – особено у жените.

Тя: Предпочиташ да ти бият шамари и да те наричат „свиня“ ли?

Той: Поне е по-честно.

Тя: Не си справедлив.

Той: Може би.

Пауза.

Тя: Какъв е този шум?

Той: Кранове и багери. Подготвят основите на небостъргач.

Тя: Още един ли?

Той: Щял да бъде най-високият в града, даже в страната.

Тя: Спомням си, че като бях малка, имаше гора.

Той: Тук ли?

Тя: Майка ми казваше, че любовта, когато не е за пред хората, хваща гората. Ти помниш ли какво ти е казвала твоята майка?

Той: Майка ми почина малко след като заминах. Опитвам се да не мисля за нея.

Пауза.

Тя: Изморен ли си?

Той: Май да.

Тя: Седни малко и си поръчай нещо.

Той: Имам среща с приятели.

Тя: Сега ли?

Той: Да.

Тя: Преди почти не излизаше.

Той: Преди никого не познавах.

Тя: Променил си се.

Той: Сигурно.

Тя: Спря да казваш какво мислиш.

Той: Може да съм спрял да мисля. По е безболезнено.

Тя: Поне ме гледай в очите.

Той: Ето, гледам те.

Пауза.

Тя: Преди стигаше да се погледнем в очите, и разбирах как си.

Той: Сега не разбираш ли?

Тя: Сега не.

Той: Не се тревожи.

Тя: Ти обаче се тревожиш. За какво?

Той: Приятелите ми, не искам да ги карам да ме чакат.

Тя: Къде ще ходите?

Той: Нагоре-надолу.

Тя: Няма ли да ми кажеш къде?

Той: Просто ще се помотаем.

Тя: Искам да си поговорим.

Той: Грябва да вървя.

Тя: Толкова ли ти е припряло да се видиш с тези приятели?

Той: Ако много закъснея, ще тръгнат без мен.

Тя: Вземи телефона и им се обади. *(Подава му мобилния си телефон.)*

Той: Не знам дали си носят мобилните, а и нямам номерата им. Не разговаряме по телефона.

Тя (*прибира телефона си*): Споменава ли си ме пред твоите приятели?

Той: Не.

Тя: Сериозно ли?

Той: Защо да те споменавам?

Тя: За какво си говорите?

Той: За разни работи.

Тя: За които с мен не можеш да говориш, така ли?

Той: Свързани са с моята страна.

Тя: Връща ли ти се там?

Той: Да.

Тя: Не си ми казвал.

Той: Не си ме питала.

Тя: Мислех, че след толкова време тук, си решил да останеш.

Той: Не.

Тя: Много ли ти липсва семейството?

Той: Понякога.

Тя: Само понякога?

Той: Не разбираш.

Тя: Опитвам се.

Той: Не мога да си позволя да мисля за тях през цялото време.

Тя: Доведи ги тук.

Той: Да ги доведе? Нито е толкова лесно, нито съм сигурен, че изобщо им се идва.

Тя: Разбирам.

Пауза.

Той: Хайде да се видим в събота, ако искаш.

Тя: В събота?

Той: Или в неделя.

Тя: Не.

Той: Най-добре почни да излизаш с някого, от когото не те е срам.

Тя: Мен от себе си ме е срам, не от теб.

Той: Едно и също е.

Тя: Много си млад за мен.

Той: И чужденец.

Тя: Произходът няма значение.

Той: Да бе.

Тя: Ти не вярваш на жените по принцип.

Той: И те по принцип не ми вярват.

Пауза.

Тя: Мисля, че няма да идвам повече. Едва ли ще се видим отново. Това дойдох да ти кажа.

Той: Само това ли?

Тя: Да.

Той: А аз си мислех, че и днес си излязла да разходиш кучето.

Тя: Вече нямам куче.

Той: Изгуби ли се?

Тя: Не.
Той: Да не го е блъснала кола?
Тя: Заведох го да го приспят.
Той: Защо?
Тя: Едвам креташе. Да не ти разправам колко ми костваше всеки ден да го дотърям дотук.
Той: Да го беше дала на някого, вместо да го убиваш.
Тя: На кого? На теб ли?
Той: На мен?
Тя: Да не би да си искал кучето?
Той: Живея в една стая. Едно куче не бива да се държи затворено на толкова тясно.
Тя: Беше прекалено старо и капнало, за да го прибере някой. Знаеш ли, отначало даже ревнувах от него. Завиждах, че го галиш, а мен дори не ме поглеждаш. *(Пауза. Той се извъръща.)* Моля те, не си отивай.
Той: Нали току-що каза, че нямаш намерение повече да се виждаме.
Тя: Вярно.
Той: Как искаш да ти вярвам?
Тя: Аз понякога се съмнявам дали въобще си падаш по жени. Но в крайна сметка няма значение.
Той: Ти всъщност какво очакваш от мен?
Тя: Още не си ми казал как мина денят ти.
Той: Както всеки друг – работих.
Тя: А сега ще идеш да го удариш на живот с приятелите.
Той: Бъхтим се като добичета, имаме пълното право да си пийнем и да се позабавляваме.
Тя: Какво работят те?
Той: Не знам, не сме обсъждали какво.
Тя: Не говорите ли за работа?
Той: Предпочитаме други теми.
Тя: За теб е важно да имаш приятели, нали?
Той: Човек е нищо без приятели. Още повече когато е далеч от своята страна.
Тя: Можеш да ме запознаеш с тях.
Той: Защо?
Тя: Ако искаш, ще дойда с теб сега и ще ни запознаеш.
Той: Не смятам, че е добра идея.
Тя: Не искаш да ни виждат заедно ли?
Той: Нищо подобно.
Тя: Значи ти си този, който се срамува.
Той: Говорил съм им за теб и според тях трябва да си отворям очите на четири.
Тя: Преди малко каза, че не си ме споменавал.
Той: Един дори ми подари сгъваем нож.
Тя: Нож?
Той: За всеки случай.
Тя: И носиш ли го?
Той: Да.
Тя: Я да видя. *(Пауза.)* Хайде де, дай да го видя. *(Той вади ножа.)* Значи те е страх от мен.
Той: Грешиш. Ти би трябвало да се страхуваш.
Тя: От теб ли?
Той: Въобще не ме познаваш.
Тя: Така ли си мислиш? *(Пауза. Той понечва да прибере ножа.)* Чакай. Отвори го.
Той: Защо?

Тя: Отвори го де. Искам да го разгледам. (*Той отваря ножа.*) Не е много голям, а?
Той: Не.

Пауза. Той прибира ножа.

Тя: Ако те хване полицията с нож, ще си имаш неприятности.

Той: Не съм го използвал. И ми е все едно дали ми вярваш.

Тя: Вярвам ти.

Той: В моята страна приятелите движат в компания. За двойките е друго, те си излизат отделно.

Тя: Обичам те. Разбираш ли какво е това?

Той: Да.

Тя: О, не. Няма как да разбираш какво е едновременно да обичаш и да не искаш.

Той: Кажу какво очакваш от мен.

Тя: Който не знае да иска, учи другите да му отказват.

Той: Не те разбирам.

Тя: Ела с мен.

Той: Чакат ме.

Тя: Ела у нас.

Той: А моите приятели?

Тя: Ела тази нощ, след като се видите.

Той: Утре съм на работа много рано.

Тя: Можеш да останеш у нас колкото пожелаеш.

Той: Да не искаш да се преместя у вас?

Тя: Да.

Той: Сериозно ли?

Тя: Да.

Той: Но аз не те обичам.

Тя: Простосмъртните не бива да ламтят за съвършенство.

Той: Подиграваш ли ми се?

Тя: На себе си се подигравам, на това как постепенно изгубих увереността си във всичко и толкова си стесних хоризонта, че накрая ми остана само ти. (*Пауза.*) Моля те, не ме оставяй.

Той: Трябва да вървя.

Тя: Да те изчакам да се върнеш?

Той: Ще стане много късно.

Тя: Няма значение.

Той: Ще ти хвана такси.

Тя: Не.

Той: Нощем в района е опасно.

Тя: Не ме е страх.

Той: Могат да те оберат, да те наранят.

Тя: Теб какво те вълнува дали ще ме наранят?

Той: Прибирай се вкъщи.

Тя: Ела тази нощ. (*Пауза.*) Моля те. (*Пауза.*) На колене ще те моля, ако искаш.

Той: Недей.

Тя: Значи ще дойдеш?

Той: Да.

Тя: Много ли ще се забавиш?

Той: Не знам в колко часа ще дойда.

Тя: Да те чакам, нали?

Той: Да.
Тя: И ще останеш?
Той: Не знам.
Тя: Кажу ми, че ще останеш.
Той: Трябва да вървя. *(Пауза.)* Няма ли да ставаш?
Тя: Ей сега.

Пауза.

Той: Какво ти има?
Тя: Не мога да помръдна. Краката не ме слушат. Но ще ми мине.
Той: Лошо ли ти е?
Тя: Страх ме е да те загубя. И друг път ми се е случвало. *(Пауза.)* Не ме гледай, все едно ме съжеляваш. Не искам да ме съжеляваш.
Той: Не те съжелявам.
Тя: Върви си. Колкото по-рано си тръгнеш, толкова по-рано ще те видя отново.

Пауза.

Той: Ако се пренеса у вас, ще мога ли от време на време да каня приятелите си?
Тя: Приятелите?
Той: Да, дали ще може да ми идват на гости.
Тя: Естествено.

Пауза.

Той: Искаш ли да ви запозная?
Тя: Сега ли?
Той: Ела и ще ви запозная. Нали това искаше?
Тя: Късно е вече.
Той: Тогаваш ще им кажеш, че днес няма да ходя.
Тя: Както искаш.
Той: Ей сега се връщам.

Той поглежда встрани и угасва. Пауза. Тя вади от джоба си огледалцето и се оглежда, прибира го, след което вади телефона си, поколебава се, набира.

Тя: Един мъж ме нападна с нож... сега съм като парализирана, не мога да помръдна.
(Пауза.) Не, не е тук, но каза, че ще се върне след малко. *(Пауза.)* Пред изкопа за новия небостъргач. *(Пауза.)* Да, ще опитам.

Тя прибира телефона си. Пауза. Светва Той.

Той: До десетина минути ще почнат да взривяват фабриките отсреща, разчистват терена.
Всички трябва да се отдалечат незабавно.
Тя: Имаш ли вестник? *(Пауза.)* Питам те дали имаш вестник.
Той: Купих си, но го изхвърлих.
Тя: Значи си го прочел.
Той: Да.
Тя: Днес излязох от затвора и исках да видя дали са писали за мен. Нещо да си чел по въпроса?

Той: Не.

Тя: Ти нали знаеш да четеш?

Той: Знам.

Тя: Когато ме осъдиха, пресата гръмна. Много ще е странно, ако сега, като ме пуснаха, никъде нищо не се споменава.

Той: Недей да седиш тук. Отломките ще хвърчат с такава сила, че могат да те убият.

Тя: Кога излязох от затвора, кога взеха да ме пъдят. И то някакъв чужденец.

Той: И ти си чужденка.

Тя: Е, и?

Пауза.

Той: Колко лежа?

Тя: Седемнайсет години.

Той: За какво?

Тя (*вади изрезка от вестник от джоба си*): Тук пише за делото и прочее. (*Показва му изрезката, без да му я дава.*)

Той: Убила си децата си?

Тя: Да. (*Прибира изрезката.*)

Той: Много отдавна е било. Сигурно затова няма нищо по вестниците.

Тя: Може да няма нищо в твоя вестник, а в останалите да са пуснали.

Пауза.

Той: И аз съм бил в затвора, но само за няколко дни.

Тя: Писаха ли нещо за теб?

Той: Не.

Тя: Какво беше направил?

Той: Нищо.

Тя: Нищо?

Той: Вървах си по улицата и ме арестуваха.

Тя: Което не значи, че не си бил виновен.

Той: Нищо не можаха да докажат.

Тя: Затворът е като ада – щом си попаднал там, все за нещо си виновен. И по-добре, иначе как ще издържи човек седемнайсет години, ако е невинен?

Той: Аз там за миг не съм се чувствал виновен.

Тя: Не е въпросът как се чувстваш, а как се държат с теб.

Той: На свобода са се държали с мен далеч по-зле и съм се чувствал далеч по-виновен, отколкото в затвора.

Тя: Вярно ли? (*Пауза.*) Най-сетне малко слънце.

Пауза.

Той: Искаш ли да дойда с теб?

Тя: Къде?

Той: На безопасно разстояние от взривовете.

Тя: В затвора, като изключим децата ми, най ми липсваше светлината. Преследвах всяко слънчево зайче и се борех за него като за любовник.

Той: Ей сега ще започнат да взривяват. Трябва да се махнем.

Тя: И защо ще събарят фабриките?

Той: Ще застрояват парцела.

Тя: Мразя да се държат с мен като с идиотка, а най мразя да ми се присмиват.
Той: Дай ръка.
Тя: Ръка ли? Защо?
Той: За да те отведе.
Тя: Ти само посмей да ме пипнеш.
Той: Наблизо има един парк, там можеш да седнеш на припек.
Тя: Тук съм си добре. Прилича на затворническото каре.
Той: Не те разбирам.
Тя: Какво си мислиш – че първият ден след седемнайсет години зад решетките, ще тръгна да се търкалям по тревата в парка ли? С всички дечурлига, които си играят наоколо?
Той: Ако стане някоя беля, мен ще водят отговорен.
Тя: Теб?
Той: Ако те нарани някоя отломка.
Тя: Ти не бери грижа, ходи си. Мен отломка не ме лови.
Той: Не мога да си ходя, преди да съм се уверил, че в района не е останал абсолютно никой.
Тя: Ти деца имаш ли?
Той: Да, едно.
Тя: С теб ли живее?
Той: Не. С майка си, далеч оттук.
Тя: Умът ми не побира как вие, мъжете, сте способни с такава лекота да си живеете живота далече от децата.
Той: Ако имаше как, отдавна да е при мен.
Тя: А на бас, че си тръгнал и по други жени.
Той: Съпругът ти къде живее?
Тя: Нито ми е съпруг, нито го знам къде е, нито ме интересува. И той пет пари не дава за мен.
Той: Защото си убила децата ли?
Тя: Баща им ги напусна, а аз не исках никой повече да им причинява болка.
Той: Никого ли си нямаш?
Тя: За какво ми е притрябвал някой, като съм мъртва?

Пауза.

Той: В моя пансион има много евтини стаи. Ще ти напиша адреса.
Тя: Преди седемнайсет години познавах добре този град, а сега той нищо не ми говори, всичко се е променило.
Той: Дай адреса на някой таксиджия и ще те закара.
Тя: Веднага ще забележи, че току-що са ме пуснали от затвора, и даже няма да спре.
Той: Аз нищо не забелязах.
Тя: Защото си чужденец като мен.
Той: Не бива да оставаш тук.
Тя: Ще се попека още малко, после ще си ходя. (*Затваря очи. Пауза.*) Откакто ме освободиха, за минутка не съм оставала насаме с децата. В затвора беше достатъчно да си затворя очите, за да ги видя и да ги чуя. Другите затворнички ме смятаха за луда и се страхуваха от мен.

Пауза. Тя рязко отваря очи.

Той: Тази фабрика беше най-далечната, затова не долетяха парчетии.

Тя: Първото, което научих в затвора, беше да си обуздавам сърцето. При мен гневът винаги е взимал връх над разума – децата не пропускат да ми го напомнят.

Той: Майка ми почина малко след като пристигнах тук. За мен обаче продължава да е жива – не съм я видял нито да умира, нито да я погребват.

Тя: Мен не ме пуснаха на погребението на децата. Само знам, че са ги сложили в бели ковчези с бели венци – те ми разказаха. Това беше единственото, което пожелаха да ми кажат за погребението си.

Той: Наистина ли ги чуваш?

Тя: Всеки ден.

Той: Де да можех поне веднъж да си поговоря с майка ми.

Тя: Опитвал ли си?

Той: Не.

Тя: Какво би ѝ казал?

Той: Че ми липсва.

Тя: Тя знае. И се притеснява за теб, защото си далече от жена ти и от детето, най-вече от него. След толкова дълго отсъствие синът ти и да те види, няма да те познае.

Той: Стига. Не вярвам, че разговаряш с мъртвите.

Тя: Аз не говоря, само ги слушам, защото съм мъртва като тях.

Той: Седемнайсет години в затвора са те побъркали.

Тя: Докато бях жива, си въобразявах, че ако съм приятел на приятелите си и враг на враговете си, животът ми ще е цветя и рози. Нищо подобно.

Той: Млада си. Все още имаш шанс да срещнеш някого.

Тя: Мислех си също, че си струва дори да пострадаш, само и само да не ставаш за смях.

Той: Важното е първо да си намериш работа и жилище.

Тя: Случвало ли ти се е да ти се смеят зад гърба?

Той: Много пъти.

Тя: А обръщал ли си се да видиш кой е и да му затвориш устата?

Той: Да, веднъж.

Тя: Само веднъж?

Той: После свикнах.

Тя: Аз така и не свикнах да ми се смеят, дори в затвора.

Той: Защо са ти се смели?

Тя: Защото винаги съм била различна, от малка. Предпочитам хиляди пъти повече да ги е страх от мен, отколкото да се хият.

Пауза.

Той: Всеки момент ще взривят втората. Да се махаме, докато е време.

Тя: Няма страшно.

Той: Тази е по-наблизо. Няма да ни се размине без отломки.

Тя: Да ти кажа ли как успях да им взема страха? Със знаене. Знаем повече от останалите, а хората ги е страх да са наясно.

Той: С какво да са наясно?

Тя: Със себе си. Никой не желае да знае истината.

Той: Виж, аз ще тръгна.

Тя: Не, няма. Ти си готов по-скоро да жертваш живота си, отколкото работното си място. Началниците ти това и очакват от човек като теб. Нали по тази причина са те наели.

Той: Ако беше мъж, отдавна да съм те оставил сама да се оправяш.

Тя: Нямаше да ме оставиш. Ела, седни.

Той: Много е опасно, повярвай ми.

Тя: Не и за нас, не бой се. Хайде, седни за малко. (*Пауза. Той сяда на съседния стол. Пауза.*) Готово, замина и втората фабрика и нищо ни няма. Видя ли?
Той: Има още една и тя е много по-наблизо от предишните две.
Тя: Искаш ли да ти гледам на ръка?
Той: Един гледач на карти вече ми предсказа бъдещето преди години.
Тя: Аз предпочитам да гледам на ръка.
Той: Онзи с картите каза, че след дълга раздяла с жена ми и детето, отново ще заживея с тях.
Тя: Дай да ти видя дланта.
Той: Коя?
Тя: Няма значение. (*Той протяга ръка.*) Сложих я на масата. Откакто си погалих децата за последно, не съм докосвала друго човешко същество. (*Той слага ръка на масата, с длан нагоре. Пауза.*) Да, пак ще видиш жена си и сина си, и то доста скоро. И не след дълго наистина ще ти потръгне.
Той: А кога ще се върна в моята страна?
Тя: На теб връща ли ти се?
Той: Естествено.

Пауза.

Тя: Остава много време дотогава.
Той (*дръпва ръката си*): Къде се научи да гледаш на ръка? В затвора ли?
Тя: В затвора е достатъчно да погледнеш челото на човека и веднага ти става ясно какво го чака.
Той: Тебе какво те чака?
Тя: Не виждаш ли? (*Пауза.*) Мъжете сте толкова себични, че виждате само каквото е в обсега на ръцете ви. То си личи по начина, по който променят града. Бутат всичко, което смятате за ненужно, за да построят на негово място още по-ненужни неща.
Той: Все повече хора идват да живеят в града.
Тя: Все повече хора се чувстват ненужни.
Той: Ти откъде знаеш, щом току-що си излязла от затвора?
Тя: Току-що излязох и вече се чувствам ненужна.
Той: Аз никога не съм се чувствал ненужен. Дори когато са ми крещели в лицето, че съм.
Тя: В затвора не бива да се прекалява нито с приказки, нито с действия, защото всяка дума и всеки жест в повече може да те хвърли в отчаяние.

Пауза.

Той: Какви са ти планове от тук нататък?
Тя: Да седя на припек и да си слушам децата.
Той: Ако ме изчакаш, след работа ще те изпратя.
Тя: Къде?
Той: Например до пансиона, в който живея. Да си наемеш стая.
Тя: Къде живееш?
Той: В стария център.
Тя: Там почти не огрява слънце.
Той: Вече е друго, ще видиш – разшириха много улици, направиха площадки.
Тя: Щом има площадки, значи има и деца.
Той: Намират се.
Тя: Аз моите не ги пусках да играят навън. Затова като умрях, на никого не му липсваха особено.

Пауза.

Той: Къде работеше преди затвора?

Тя: В една фабрика.

Той: Коя?

Тя: Една от тези, дето ги събориха.

Той: Затова ли дойде?

Тя: След седемнайсет години си спомнях само пътя насам.

Той: На мястото на фабриките ще построят два хотела. Навсякъде строят хотели. Можеш да си потърсиш работа в тях.

Тя: В хотел?

Той: Или в ресторант. И те са навсякъде.

Тя: В затвора не ми позволяваха да припаря до кухнята – от страх да не ги отрова.

Той: С отрова ли уби децата си?

Тя: Не. Изчаках да заспят. Но това не го споменаха в пресата. Нищо не е както го описват. Иначе нямаше да пропуснат, че изчаках децата да заспят, за да не страдат. Оттогава не чета вестници.

Той: И аз изчаках синът ми да заспи, като заминавах.

Тя: Твоето си е обикновена подлост. Извадил си късмет, че жена ти не го е убила. Защото заслужаваш.

Той: Аз се опитвам да ти помогна, а ти ми се нахвърляш...

Тя: Напираш да ме спасяваш, защото ти се виждам слаба. Бъди сигурен, че съм много по-силна от тебе. Ако реша, и на канадска борба ще те бия, да си знаеш.

Той: Защо пък на канадска?

Тя: Защото такъв е животът. Ти се опитваш да превиеш другия, той – тебе.

Той: Нали уж беше мъртва?

Тя: Точно затова съм убедена, че ще те бия.

Пауза. Той се облакътява на масата и отваря дланта си, готов да играят на канадска борба. Тя се поколебава, но заема същата поза и хваща ръката му. Никой от двамата в нито един момент не натиска ръката на другия.

Той: Ръката ти е ледена.

Тя: Седемнайсет години зъзна всеки миг.

Той: А сега? Студено ли ти е?

Тя: Повече от всякога.

Той: А ръката ми?

Тя: Буца лед като моята.

Той: Ръцете ми се стоплят само като работя. (*Пауза.*) Какво произвеждаше фабриката, в която работеше?

Тя: Не знаеш ли?

Той: Не.

Тя: Идвате, бутате и даже не си правите труда да попитате какво е имало вътре?

Той: Всички тези фабрики бяха празни.

Тя: За да ги опразните наистина, трябваше първо да опразните главите на хората, които са работили в тях.

Той: Говориш, все едно аз съм разпоредил да ги съборят.

Тя: Ти нали отговаряш за взривяването им? Ето нà.

Той: Може би си права. Така или иначе, късно е да се рови в миналото. То е вече без значение. Никого не вълнува.

Тя пуска ръката му и го зашлевява. Пауза.

Тя: Съжалявам.

Той: Преди време щях да ти върна шамара.

Тя: Защо сега – не?

Той: Не знам.

Тя: Преди време нямаше да ти се извиня за шамара.

Дълга пауза.

Той: Няма жива душа отсреща. Канят се да взривят и последната.

Тя: Смятах оттук да се върна вкъщи както преди седемнайсет години, когато се прибирах след работа, но се чудя дали не са съборили и моята кооперация.

Той: На коя улица живееше?

Тя: Няма значение. Ще се оправя.

Той: А ако не се справиш, какво?

Тя: Не знам.

Той: Ела пак тук и ще ти помогна да си вземеш стая под наем.

Тя: Имам нужда от място с много светлина, а там, където живееш ти, е тъмница.

Той: Ще ти помогна да си намериш работа.

Тя: Не знаеш какво умея да върша.

Той: Какво правеше в твоята фабрика?

Тя: Бракувах дефектно стъкло. Всички стъкларии се произвеждаха по калъп, но се случваше някои да излязат дефектни и трябваше да ги отделям от другите.

Той: И през цялото време ли се занимаваше с това?

Тя: Да не е малко? Имаше дребни кусури, които беше много трудно да се засекат. Само контражур, само на ярка слънчева светлина се забелязваха.

Пауза.

Той: Много от сградите, които се строят сега, са пълни с дребни кусури. Отначало докладвах на шефовете за всички нередности, но като видях, че не ми обръщат внимание, престанах.

Тя: Един вид, всички нови сгради наоколо са дефектни?

Той: По-голямата част, да.

Тя: Аз живеях в стара кооперация, но всичко си ѝ беше наред.

Той: Може и да не са я съборили.

Тя: Само знам, че са ми опразнили апартамента и не е останала покъщнина. Като се прибера, ще го заваря гол-голеничък.

Той: Ключ имаш ли?

Тя: Да.

Той: Защо не се върнеш там, откъдето си?

Тя: Децата ми са родени тук. Човек трябва да остане където са децата му. Ако си тръгна, може да спра да ги чувам. На колко години е твоето дете? Моите от седемнайсет години вече не растат.

Той: Моето вече е почти мъж.

Тя: Колко жалко за теб.

Тя става и понечва да се отдалечи.

Той: Защо ме попита дали ми се връща в моята страна?

Тя (*стира за малко*): Ти не искаш да се завърнеш с усещането, че си се провалил, а сега усещането ти е точно такава.

Той: И това ли ми го прочете по ръката?

Тя: Не, изписано е на челото ти.

Той: Нали каза, че не след дълго ще ми потръгне?

Тя: Не съм казала, че ще ти мине усещането за провал.

Пауза.

Той: Побързай. Ще взривят последната фабрика.

Тя: Ти няма ли да тръгваш?

Той: Да, ей сега.

Пауза. Угасва Тя. Той се свива и крие главата си с ръце. Дълга пауза. Светва Тя.

Тя: Ранен ли си?

Той (*сваля ръце от главата си*): Май не.

Тя: Много наблизко избухна.

Той: Да. (*Вади кутия цигари.*) Цигара?

Тя: Не. (*Той прибира кутията, без да запали.*) Дали има жертви?

Той: Нямам представа.

Тя: Наблизко ли живееш?

Той: Не. А ти?

Тя: Не.

Той: Дойдох да пия една бира. Защо не седнеш за малко да се успокоиш?

Тя: Нищо ми няма.

Той: А аз се изплаших. Добре че е неделя. В друг ден на улицата щеше да е навалица.

Пауза.

Тя: Странно, че не си тръгваш.

Той: Защо?

Тя: Като избухне бомба, първото, което прави полицията, е да арестува всички чужденци наоколо.

Той: Ти да не мислиш, че аз съм я сложил?

Тя: Не съм полицай.

Той: А аз не съм нелегален. Документите ми са в ред.

Тя: Защо трепериш тогава?

Той: Теб не те ли е страх от смъртта?

Тя: Животът понякога е много по-лош.

Той: Да, понякога.

Пауза.

Тя: Като наближи полицията, изчезвай.

Той: Ти тук ли ще стоиш?

Тя: Брат ми имаше досие в полицията и ако някой те види да говориш с мен, ще си имаш ядове.

Той: Той терорист ли е?

Тя: Загина в престрелка с полицията.

Той: Да не търсят и тебе?

Тя: Когато убиха брат ми, първо ги заплаших, а после се опитах да се самоубия.

Той: Значи те търсят, така ли?

Тя: Мислят, че съм полудяла и за да отмъстя за него, съм способна на какво ли не.

Той: Да не си сложила ти бомбата?

Тя: Не.

Той: А знаеш ли кой е бил?

Тя: Ти знаеш ли?

Той: Не.

Тя: Може да е бил всеки и по всякакъв повод. (*Пауза.*) Чуваш ли?

Той: Какво?

Тя: Сякаш е хор. Хубаво пеят.

Той: Има църква в квартала, сигурно върви служба.

Тя: Преди можех да затворя очи и да се пусна по музиката, за да ме отнесе накъдето си ще.

Той: А сега?

Тя: Сега не.

Той: Пак добре. Сега отвсякъде се чува музика.

Пауза.

Тя: Ставаме много по-уязвими.

Той: Ние ли?

Тя: Когато слушаме музика. В Бог вярваш ли?

Той: Преди вярвах, но вече не съм много сигурен.

Тя: Аз не мога да се доверя сляпо на нещо или на някого, както правеше брат ми.

Той: Бил е вярващ, така ли?

Тя: Не знам.

Пауза.

Той: Хайде да те черпя една бира.

Тя: След малко тук ще гъмжи от полиция. По-добре си върви.

Той: Преди време щях да си плюя на петите, но сега нямам такова намерение.

Тя: Може пък да извадим късмет и да не дойдат насам.

Той: Теб някога арестували ли са те?

Тя: Да.

Той: И какво?

Тя: Арестуваха ме, когато ги заплаших.

Той: С какво ги заплаши?

Тя: Че ще се взривя на улицата.

Той: Наистина ли смяташе да се взривиш?

Тя: Те явно така си помислиха, щом оттогава не са спрели да ме държат под око.

Пауза.

Той: Не бива да вдигаме шум.

Тя: Най-добре да не говорим.

Той: Да, най-добре.

Пауза.

Тя: Ти много ли си пътувал?

Той: Да.

Тя: Аз винаги съм искала да пътувам.

Той: След няколко дни жена ми и синът ми идват да живеят при мен. Ще мога да ги поразходя, да им покажа града.

Тя: Харесва ли ти този град?

Той: Част от живота ми е вложена в разширяването му.

Тя: Няма ли да се връщаш в твоята страна?

Той: Не знам.

Тя: Значи край на пътуванията?

Той: Жена ми казваше, че умея с един поглед да определя точното разстояние между себе си и всичко наоколо, но ме е страх да поглеждам към небето, защото съм безсилен пред безбрежната му шир. Че пътешествам единствено за да се уверя, че всичко е измеримо и изразимо в метри.

Тя: И права ли беше?

Той: Като малък слушах пътешественици да говорят за величието на този или онзи пейзаж и като пораснах, тръгнах по стъпките им. Но тъй като не намерих величие, реших да се занимавам с величини. Само дето с течение на времето осъзнах, че числата също могат да са безбрежни, и оттогава съм просто смазан.

Тя: Затова ли остана тук?

Той: Мерките на този град са ми известни, помогнах за построяването на част от него и макар да не ми е съвсем по вкуса, в крайна сметка го обикнах и съм сигурен, че жена ми и детето също ще се привържат към него.

Тя: Говориш, все едно си пристигнал преди хиляди години и вече си изстискан и примирен като кореняците.

Той: Толкова дълго трябваше да бъда по-нисък от тревата, да внимавам на никого да не додявам, но и на никого да не липсвам, да се боя, че ако не мина незабелязан, ще ме върнат обратно. Може би в старанието си да избягна околните съм заприличал на тях, не знам.

Тя: Много по-лесно е да съдиш някого, когото не обичаш. Ето защо аз брат ми никога не съм го съдила – за да не се измъчвам. Но човек няма къде да се скрие от мъката. Само в редки случаи имаме шанс да избираме кой или какво да ни я причинява. Брат ми отрано реши, че източник на неговата мъка ще са другите, а аз избрах самата себе си. Докато той се опитваше да вярва, че неприятелят не може да стане приятел, дори и мъртъв, аз се опитвах да вярвам, че съм създадена, за да споделям не омраза, а любов. Накрая и двамата се провалихме с гръм и трясък.

Той: До днес отлагах всяко категорично мнение за себе си от страх да не накърня устоите си. Борбата за оцеляване беше редовното ми извинение, за да отхвърлям всяка наченка на съмнение в собствената си личност. Години наред мечтаех единствено да се добера до същите права и задължения, които важат за останалите. А когато най-сетне успях, взе да ми се вие свят всеки път, като мина покрай някой изкоп, сякаш мракът му ме тегли и ще ме погълне. Търся спасение в разговорите с непознати – нещо, което винаги ме е отблъсквало, – и знам, че най-сетне от чужденец съм се превърнал просто в чужд човек. И за останалите, и за себе си.

Дълга пауза.

Тя: Каква внезапна тишина. Има нещо зловещо както в пълното мълчание, така и в голямата врява. В радиото бягат и от двете като дявол от светена вода. Когато работех в радиото, слушателите се обаждат нощем, за да си разкажат сънищата, стремежите,

най-съкровенията желаниа. В началото ги окуражаваха да говорят, после започнах да ги коря за бездарността и тесногърдието на мечтите им и за липсата на смелост да ги сбъднат. Сега разбирам, че моите мечти са били не по-малко бездарни и тесногърди и че дори да бях имала време, аз също доникъде нямаше да ги докарам.

Пауза.

Той: Години наред залагах изцяло на бъдещето, сякаш настоящето е само бягане с препятствия. А сега, когато стигнах до финаша, спирам пред витрините и все така не ми се вярва, че мога да вляза в изложените костюми, които преди ми се струваха или прекалено широки, или прекалено тесни за мен. От друга страна, вече не долавям толкова различни миризми, колкото по-рано, и всички места ми изглеждат еднакво. Бъркам лицата на хората, които ме поздравяват. Ако нещо ми е неприятно, отклонявам поглед, както правят останалите. Изпитвам тяхното възмущение, когато ескалаторът не работи или всеки ден ми се налага да се провирам между едни и същи амбулантни търговци по улицата. Въртя недоверчиво чашите в непознатите барове и хвърлям в кофата листовките, които ми пъхат в ръката, без дори да ги погледна. И аз като всички заобикалям зле осветените улици и крещящите реклами. Усещам, че съм започнал да се свличам по един удобен наклон, на който краят му не се вижда.

Тя: В училище ми втъпяваха да не предприемам нищо, което може да се окаже свръх силите ми, но аз не им вярвах. С брат ми бяхме убедени, че истинските качества на човека се разкриват напълно тъкмо в опита му да предприеме нещо непосилно. Бяхме просто хлапета, но не се задоволявахме с онова, което ни позволяваха възможностите, искахме да дерзаем, да можем все повече и повече. Чувствахме се различни и не на място. На тази възраст е ужасно да ти се къса сърцето. После поехме по противоположни пътища – смятахме, че те ще ни изведат на едно и също място, но така и не се срещнахме повече. Не и до днес. Днес усещам, че брат ми е наблизо, много повече, отколкото когато беше жив и се чувстваше притиснат в ъгъла.

Той: Чувствам се още млад. Душевно и физически съм още млад, поне за следващите няколко дни, докато не видя сина си и всичките години, в които съм живял далеч от него, не се стоварят отгоре ми. Страх ме е да не го разочаровам, страх ме е това, което постигнах тук, да не му се стори нищожно; страх ме е, че платихме прекомерно висока цена за раздялата си. Ще трябва час по-скоро да му намеря работа. Ако няма с какво да се занимава, току-виж ме упрекнал, че аз съм зает, а той – не. По ми беше лесно да си представям, че е щастлив, когато не го виждах. Не бих понесъл да го виждам и да е нещастен. Всъщност големият ми ужас е да се съберем тук и да се окаже, че съм му чужд, какъвто съм за всички. Ако вече не ме обича, няма да го преживея.

Тя: Хората се обаждат в радиото по всяко време на денонощието, за да кажат какво или кого желаят. Хората обичат публично да упорстват в грешките си, а най-обичат думата „обичам“ – харесва им да я чуват произнесена от собствената си уста. Кой знае дали, ако повтаряхме думата „смърт“ до изнемога, нямаше да обикнем и нея. Или поне да спрем да се страхуваме. Но щом, в крайна сметка, в любовта или в страха действието струва много повече от думата, защо изобщо се научаваме да говорим? (*Пауза.*) Няма отговор, нито свидетел, който да потвърди или да отрече. Тишина.

Той: Бащите никога не казат на децата си, че най-висшият смисъл на забраните е не в съблюдаването им, а в престъпването. Бащите също така не учат децата си да избират между безразличието и омразата, нито да се справят с голи ръце със зверове, които нападат с остри като бръсначи зъби, или с водовъртежи, които всмукват всичко и го пращат на дъното на морето.

Чуват се стъпки. Пауза.

Тя: Идват насам.

Той: Уж не вдигахме шум.

Пауза.

Тя: Много са.

Той: Да.

Тя: Не ни провървя.

Пауза.

Той: Да се махаме, преди да са дошли. (*Пауза.*) Хайде.

Тя: Още не.

Пауза.

Той: Тук са вече. Трябва да вървим.

Тя: Ти върви.

Той: Няма ли да дойдеш с мен?

Тя: Не.

Той: Защо?

Тя: Ти си избрал да живееш, аз – да умра.

Пауза. Угасва Той. Пауза. Угасва Тя.

Чуват се изстрели.

Край.